Raadsvoorstel
Openbaar

Onderwerp
Zienswijze Kaderbrief 2026 VRGZ

Opsteller	Joris Medema	**Collegebesluit**	10 december 2024
Programma	Veiligheid	**Behandeldatum Raad**	29 januari 2025
Portefeuillehouder	H.M.F. Bruls	**Status**	Openbaar

Samenvatting
Ieder jaar deelt de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (hierna: VRGZ) de kaderbrief om gemeenten de mogelijkheid te geven om input te leveren in voorbereiding op het begrotingsproces. In deze Kaderbrief 2026 nemen ze ons op hoofdlijnen mee in de financiële uitgangspunten, inhoudelijke ontwikkelingen en risico's voor het begrotingsjaar 2027. De financiële ontwikkelingen en gevolgen van met name de korting op de brede doeluitkering rampenbestrijding (hierna: BDuR) gelden. De BDuR gelden, de indexering en bijvoorbeeld de gevolgen van het dossier PFAS, maken het voor de VRGZ de noodzakelijk om beleidsmatige keuzes te maken. Deze keuzes hebben impact op onze eisen binnen het veiligheidsdomein. Daarnaast benadrukt de zienswijzebrief het belang van het thema weerbare overheid.

Voorstel

1. De zienswijze vast te stellen over de kaderbrief 2026 van de Veiligheidsregio Gelderland Zuid (hierna VRGZ). In de zienswijze vragen we extra aandacht voor:
   - De aangekondigde korting op de BDuR gelden en de gevolgen daarvan;
   - Het thema weerbare samenleving.
2. De brief 'Zienswijze Kaderbrief 2026' aan het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland Zuid vast te stellen.

Aanleiding
De Veiligheidsregio Gelderland Zuid (VRGZ) is een organisatie voor brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening en voorbereiding en coördinatie op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing. Dit regionale samenwerkingsverband van inmiddels 14 gemeenten is gebaseerd op de Wet gemeenschappelijke regelingen en de Wet veiligheidsregio's.

In de kaderbrief van 7 november 2024 geeft het dagelijks bestuur van de VRGZ de raden van de deelnemende gemeenten de gelegenheid om een zienswijze te geven op de kaderbrief 2026. Het dagelijks bestuur van de veiligheidsregio verzoekt u om uw zienswijze voor 1 februari 2025 kenbaar te maken.

Beoogde impact
De VRGZ levert een belangrijke bijdrage aan de veiligheid van de inwoners in de regio Gelderland-Zuid. De financiële bijdragen van de deelnemende gemeenten zijn grotendeels bepalend voor het in stand houden van een professionele organisatie die tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten bijdraagt een veilige leefomgeving. De raad heeft de mogelijkheid om richting te geven aan de financiële en beleidsmatige kaders door het inbrengen van een zienswijze.

Met het geven van de zienswijze dragen we bij aan de volgende ambities, doelen en activiteiten uit de doelenboom van de Stadsbegroting 2025:

Ambitie 3: We zijn een stad waarin de openbare orde en fysieke veiligheid zijn geborgd. Veiligheidsmaatregelen zijn altijd redelijk, billijk en evenwichtig.

Doel 3.3: We voorkomen en gaan branden, ongevallen, rampen, crises en sociale en fysieke gevolgen die daarmee samenhangen tegen.

Activiteit: We controleren, werken samen met en leveren een bijdrage aan de Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Gelderland-Zuid met het oog op het voorkomen en bestrijden van rampen en crises.

Argumenten

1.1 *De gemeenteraad kan met deze zienswijze input leveren voor de conceptbegroting 2026*.

De gemeenteraad wordt in staat gesteld om de kaderstellende taak uit te voeren. Dit is conform de wet Gemeenschappelijke Regelingen. Aangezien de ontwikkelingen voor 2026 nog moeilijk te voorspellen zijn, zijn voor de zienswijze de onvoorziene ontwikkelingen voorbehouden. Door de grote onzekerheid van de financiële gevolgen van de ontwikkelingen die de VRGZ schetst, is er nog geen inhoudelijk oordeel te geven over de beleidskeuzes. Daarom is er gekozen voor een zienswijze die het belang van zorgvuldige afwegingen en processen benadrukt.

1.2 *De financiële onzekerheden staan deels buiten de invloed van de VRGZ.*

De VRGZ wordt geconfronteerd met kortingen en de impact die dat heeft op de begroting. Het is belangrijk dat de VRGZ de raad meeneemt in ontwikkelingen die een impact hebben op de begroting en de beleidskeuzes of keuzes in de dienstverlening die daarmee gepaard gaan. In de kaderbrief benoemt de VRGZ rekening te houden met de financiële druk die ook gemeenten ervaren. De belangrijkste financiële risico's voor gemeenten die genoemd worden in de Kaderbrief zijn:

- PFAS (onderzoek naar vervuiling met PFAS)
- PTSS en groeiende agressiviteit richting de hulpverleners
- Indexering
- Onderzoek naar de kostenverdeelsystematiek
- Financiële onzekerheid door bijvoorbeeld de korting op de brede doeluitkering rampenbestrijding (hierna: BDuR) gelden.

1.3 *De aangekondigde korting op de BDuR gelden heeft grote impact op de veiligheidseisen en -ambities voor deze regio.*

De aangekondigde korting vanuit de Rijksoverheid van 10 procent op de BduR gelden zullen lijden tot bezuinigingen vanuit de VRGZ en daarmee op bezuinigingen in het veiligheidsdomein. De bezuiniging staat haaks op het benoemen van veiligheid als prioriteit voor de Rijksoverheid en daar maken wij ons zorgen over. De korting betekent uiteindelijk dat er gevolgen zijn voor het niveau van bijvoorbeeld brandbestrijding en het materieel dat daarvoor ingezet kan worden. Daarmee heeft het direct gevolgen voor de veiligheid van onze inwoners. In deze zienswijze willen wij daar onze zorgen over uiten zodat de veiligheidsregio die zorgen kan gebruiken in de gesprekken over de korting. Bovendien heeft deze korting als gevolg dat er scherpe beleidsmatige keuzes gemaakt

moeten worden door de VRGZ waarvan de deelnemende gemeenten bij de begrotingsbehandeling op de hoogte worden gesteld.

1.4 *Het belang van een weerbare samenleving neemt toe*
In de Kaderbrief geeft de VRGZ aan dat er, mede door militaire dreiging, steeds meer gevraagd zal worden van onze samenleving. Het belang van een weerbare samenleving is groot. Eens te meer omdat niet alleen een militaire dreiging een impact zal hebben op onze inwoners, maar ook de groeiende complexiteit van incidenten en de verwevenheid van onze vitale belangen. Niet alleen een militaire dreiging vraagt iets van de weerbare samenleving, maar ook een langdurige stroomuitval, gevolgen van de klimaatverandering of bijvoorbeeld een gezondheidscrisis zoals corona. In het Regionaal risicoprofiel 2024 zijn de grootste risico's voor onze regio benoemd. Door de groeiende complexiteit van die risico's doen we steeds meer een beroep op de samenleving. Het belang van een weerbare samenleving op meer gebieden dan militair conflict wordt daarom extra benadrukt in de zienswijze.

Kanttekeningen
1.1 *De gevolgen en (beleidsmatige) keuzes naar aanleiding van financiële onzekerheden zijn nog niet duidelijk.*
In het opstellen van deze kaderbrief heeft de VRGZ meegenomen dat financiën van gemeenten onder druk staan, zeker vanaf het jaar 2026. Om deze reden is dus scherp gekeken naar nut en noodzaak van activiteiten. De VRGZ constateert dat er met name veel ontwikkelingen op onze regio afkomen; aangejaagd door nieuwe wet- en regelgeving (in ontwikkeling) maar ook door maatschappelijke ontwikkelingen en door versterking van landelijke en bovenregionale samenwerking.

Tegelijk wordt ook voor de VRGZ geconfronteerd met financiële onzekerheid buiten hun invloed, zoals de genoemde korting op de BDuR gelden. Daarnaast heeft het AB VRGZ in haar vergadering van juli 2024 besloten de VRGZ een algemene structurele taakstelling op te leggen van €150.000,- vanaf 2025. Gezamenlijk betekent dit een bezuiniging van ongeveer €1,1 miljoen op het programma Crisis- en Rampenbestrijding van de VRGZ vanaf 2026. Op dit moment is het effect van deze bezuiniging ten bedrage van €1,1 mln. nog niet helder. Deze bezuiniging is dan ook inhoudelijk nog niet vertaald naar keuzes in deze kaderbrief. In de zienswijze kunnen we daarom nog niet inhoudelijk reageren op deze keuzes.

<u>Fatale termijn</u>
De fatale termijn voor de zienswijze is 1 februari 2025. Indien de termijn niet gehaald wordt kan de VRGZ de zienswijze niet worden meenemen in de conceptbegroting van 2026, deze wordt voor 1 april aan de gemeenteraden gezonden.

Financiën
De kaderbrief 2026 is de eerste aanzet van de VRGZ om tot een conceptbegroting te komen. De zienswijze op de kaderbrief geeft nog geen financiële vertaalslag van de plannen. In de kaderbrief wordt een aantal ontwikkelingen en risico's benoemd die in de conceptbegroting 2026 van de VRGZ mogelijk leiden tot kostenuitzettingen. De omvang daarvan alsmede de financiële dekking van deze kosten komen aan de orde bij de behandeling van de zienswijze op de conceptbegroting 2026.

Vervolg

Na behandeling van de zienswijzen op de kaderbrief in het Algemeen Bestuur van de VRGZ verwerkt de VRGZ de kaderbrief tot een conceptbegroting 2026. Deze wordt voor een zienswijze aan de gemeenteraden voorgelegd (voor 1 april 2025). Bij de conceptbegroting volgt altijd ook een advies vanuit de Adviesfunctie Gemeenschappelijke Regelingen die bij de zienswijze op dat moment wordt betrokken en die ook bijvoorbeeld zich uitspreekt over de indexering.

Bijlagen

1. Zienswijze Kaderbrief Veiligheidsregio Gelderland Zuid 2026
2. Kaderbrief Veiligheidsregio Gelderland Zuid 2026